

1 (Sem-5/FYUGP) ECO 41 MJ

2025

ECONOMICS

(Major)

Paper : ECO0500104

(Development Economics)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) What is economic development?

অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন কি ?

(b) In which year was the Human Development Report first published?

মানব উন্নয়ন প্ৰতিবেদন কোন চনত প্ৰথম প্ৰকাশ
পাইছিল ?

(2)

- (c) Define poverty.
দৰিদ্ৰতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (d) Name one greenhouse gas.
এটা সেউজগৃহ গেচৰ নাম লিখা।
- (e) What is the full form of UNDP?
UNDP-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি?
- (f) What is Gini coefficient?
গিনি গুণাংক কি?
- (g) Who propounded the theory of Unbalanced Growth?
কোনে অসুষম বিকাশ তত্ত্বটো উত্থাপন কৰিছিল?
- (h) Harris-Todaro model describes the relationship between
হেৰিচ-ট'ডাৰো আৰ্হিয়ে ব্যাখ্যা কৰা সম্পৰ্ক হ'ল
- (i) growth and unemployment
বিকাশ আৰু নিবনুৱা
  - (ii) unemployment and migration
নিবনুৱা আৰু প্ৰব্ৰজন
  - (iii) growth and migration
বিকাশ আৰু প্ৰব্ৰজন
  - (iv) unemployment and inflation
নিবনুৱা আৰু মুদ্রাস্ফীতি

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(3)

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Define Gender Development Index (GDI).
লিংগ উন্নয়ন সূচকৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (b) What is meant by Sustainable Development Goals?
বহনক্ষম উন্নয়নৰ লক্ষ্য বুলিলে কি বুজায়?
- (c) Write two differences between economic development and economic growth.
অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।
- (d) What is Environmental Kuznets' curve?
পৰিৱেশীয় কুজনেটচ ৰেখা কি?
- (e) What is meant by 'core' and 'periphery' concept of Dependency theory?
পৰনিৰ্ভৰশীল তত্ত্বৰ 'কেন্দ্ৰ' আৰু 'প্ৰান্ত' ধাৰণাটোৰে কি বুজায়?

(4)

- (f) Distinguish between relative poverty and absolute poverty.

আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা আৰু চৰম দৰিদ্ৰতাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰা।

- (g) Mention two features of Big Push theory.

বৃহৎ হেঁচা তত্ত্বৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

- (h) What is Lorenz curve?

ল'ৰেঞ্জ বেকা কি?

- (i) Write two merits of physical quality of life index (PQLI).

শাৰীৰিক জীৱনৰ মান সূচকৰ দুটা গুণ লিখা।

- (j) Mention any two issues relating to informal sector.

অনানুষ্ঠানিক খণ্ডৰ সৈতে জড়িত যি কোনো দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Explain the traditional methods of measuring development.

উন্নয়ন পৰিমাপ কৰা পৰম্পৰাগত পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(5)

- (b) Define Human Development Index (HDI). Explain its components.

মানৱ উন্নয়ন সূচক (HDI)ৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) What are the causes of economic inequality?

অৰ্থনৈতিক অসমতাৰ কাৰণবোৰ কি কি?

- (d) Write the meaning of balanced growth. Explain the basis of balanced growth.

সুষম বিকাশৰ অৰ্থ লিখা। সুষম বিকাশৰ ভিত্তি ব্যাখ্যা কৰা।

- (e) Explain the methods of measuring poverty.

দৰিদ্ৰতা পৰিমাপ কৰা পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

- (f) Write the assumptions of Kaldor's model of growth.

কালডোৰৰ আৰ্থিক বৃদ্ধি আৰ্হিৰ অভিধাৰণাসমূহ লিখা।

- (g) Discuss briefly Rostow's stages of economic growth.

ৰোষ্টাৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ স্তৰসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(6)

- (h) Write a note on structural change and economic development.

গাঠনিক পৰিবৰ্তন আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ওপৰত
এটা টোকা লিখা।

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Define poverty trap. Explain its causes and economic implications.

দৰিদ্ৰ-ফান্দৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ কাৰণসমূহ আৰু
অৰ্থনৈতিক পৰিমাণ ব্যাখ্যা কৰা।

- (b) What are the causes of climate change? Write about the Global Coordination Initiatives to combat climate change.

জলবায়ু পৰিবৰ্তনৰ কাৰণসমূহ কি কি? জলবায়ু
পৰিবৰ্তনৰ সৈতে মোকাবিলা কৰা গোলকীয় সমন্বয়ৰ
পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

- (c) Discuss Lewis model of economic growth.

লিৱিছৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ আৰ্হিটো আলোচনা কৰা।

- (d) Describe Leibenstein Critical Minimum Effort Theory.

লাইবেনষ্টাইনৰ সংকটজনক ন্যূনতম প্ৰচেষ্টাৰ তত্ত্বটো
বৰ্ণনা কৰা।

(7)

- (e) What are the causes of environmental problems? Explain the connection between rural poverty and environmental destruction.

পৰিৱেশ সমস্যাসমূহৰ কাৰণবোৰ কি কি? গ্ৰাম্য দৰিদ্ৰতা
আৰু পৰিৱেশ বিনাশৰ মাজৰ সংযোগ ব্যাখ্যা কৰা।

***